

УДК 796. 41

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Марченко С.І., Якименко О.С.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Анотація. У статті розглядаються особливості розвитку координаційних здібностей школярів старших класів. *Мета дослідження* — визначити особливості розвитку координаційних здібностей у школярів старших класів. *Методи дослідження:* метод аналізу й узагальнення літературних джерел, метод педагогічних спостережень, методи математичної статистики.

Висновки. Рівень розвитку координаційних здібностей у школярів 9-11 класів в цілому знаходиться на середньому рівні. У віковому аспекті у дівчат 9 та 10 класах різниця у результатах тестування статистично не значуща, у хлопців 10 класу більш розвинуті здібності до пристосування і перебудови рухових дій та розвиток здібності до орієнтації у просторі ніж у хлопців 9 класу. У дівчат 11 класу більш розвинуті здібності до пристосування і перебудови рухових дій та розвиток здібності до орієнтації у просторі ніж у дівчат 10 класу. У хлопців 11 та 10 клас усі тести статистично не значимі.

У статевому аспекті, кращий результат показали хлопці ніж дівчата. В 9 класі у хлопців більш розвинуті здібності до пристосування і перебудови рухових дій. В 10 класі у хлопців більш розвинуті здібності до оцінки просторово-часових і динамічних параметрів руху та розвиток здібності до орієнтації у просторі. В 11 класі у хлопців більш розвинуті здібності до пристосування й перебудови рухових дій.

Ключові слова: рухові здібності, координаційні здібності, рівновага, статична рівновага, динамічна рівновага.

Актуальність теми. У сучасних умовах значно збільшився обсяг діяльності в імовірнісних і несподівано виникаючих ситуаціях, яка вимагає прояву винахідливості, швидкості реакції, здатності до концентрації і переключення уваги, просторової, часової, динамічної точності рухів [8, 9, 10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останній час приділяється увага дослідженню закономірностей розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків [3, 4, 7, 8, 9, 10]. Координаційні здібності часто ототожнюють з координацією рухів. На думку науковців координаційні здібності є лише передумовою розвитку координації рухів. У зв'язку з цим, координаційні здібності можна розглядати як передумову, що лежить в основі навчання фізичним вправам, оскільки вони забезпечують узгодження, упорядкування різноманітних рухових дій в єдине ціле відповідно до поставленої мети [3, 5, 7].

Координаційні здібності тісно взаємопов'язані з проявом психічних функцій (увага, пам'ять, мислення), які є результатом функціонування головного мозку. Моторна (рухова) асиметрія є одним з факторів, які визначають надійність рухових дій, оскільки асиметрія рухів виступає деяким регулятором якісного виконання структури рухів, що характеризує успішність професійної та спортивної діяльності [2].

Період навчання у старших школярів характеризується збільшенням кількості навчального на-

вантаження, яке викликає психоемоційну напругу, що негативно позначається на рівні розвитку координаційних здібностей, а також на здоров'ї учнів. Вік 15—17 років у дітей є другим сенситивним періодом у розвитку координаційних здібностей [5, 7]. На наш погляд, вчителі з фізичного виховання недостатньо ефективно розвивають координаційні здібності старшокласників, не враховують моторні переваги (сторона тіла, рука, нога) учнів, що не дозволяє здійснювати «двосторонній» розвиток координаційних здібностей.

Рішення цієї проблеми важливо в старшому шкільному віці, оскільки в цей віковий період відбувається статево дозрівання дитини, яке пов'язане з прискореним фізичним розвитком.

Таким чином, проблема дослідження особливостей розвитку координаційних здібностей школярів старших класів є актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано згідно плану науково-дослідної роботи Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України з теми 13-04 «Моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» (2013—2014 рр.) (номер державної реєстрації 0113U002102).

Мета, завдання, матеріали, методи й організація дослідження.

Мета дослідження – визначити особливості розвитку координаційних здібностей у школярів старших класів.

Завдання дослідження:

1. На підставі аналізу і узагальнення літературних джерел дослідити стан питання, що вивчається.
2. Виявити рівень розвитку координаційних здібностей у школярів старших класів.
3. Здійснити порівняльний аналіз досліджуваних показників у віковому та статевому аспекті.

Об'єкт дослідження — педагогічний процес розвитку координаційних здібностей школярів 9—11 класів.

Предмет дослідження — стан та особливості розвитку координаційних здібностей школярів 9—11 класів.

Методи дослідження: метод аналізу й узагальнення літературних джерел, метод педагогічних спостережень, методи математичної статистики.

Результати дослідження. Для визначення рівня розвитку координаційних здібностей школярів 9—10 класів використовувалися таблиці з оціночними нормативами запропонованими Т. В. Селезньовою [6].

Рівень розвитку координаційних здібностей школярів 9—11 класів в цілому знаходиться на середньому рівні.

Аналіз тестування координаційних здібностей дівчат 9—10 класів показав, що різниця в результатах є статистично не значима ($p > 0,05$).

Результати аналізу тестування розвитку координаційних здібностей школярів 9—10 класів показав, що хлопці 10 класу мають кращі результати ніж хлопці 9 класу за комплексом таких тестів як: човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів, стрибки на двох ногах руки за головою та ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м. Показники хлопців 10 класу кращі на 4,88%, 6,87%, 12,53% відповідно ($p < 0,05$).

За іншими результатами спостерігається тенденція до покращення результатів, але різниця в результатах тестування є статистично не достовірною ($p > 0,05$).

Аналіз тестування розвитку координаційних здібностей школярів 10—11 класів показав, що дівчата 11 класу мають кращі результати ніж дівчата 10 класу за комплексом таких тестів як: біг на 15 м обличчям та спиною вперед, ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м. Показники дівчат 11 класу кращі на 21,46% та 13,82% ($p < 0,05$).

За іншими результатами спостерігається тенденція до покращення результатів, але різниця в результатах тестування є статистично не достовірною ($p > 0,05$).

Хлопці 11 класу показують кращий результат ніж хлопці 10 класу в таких тестах як: біг на 15 м обличчям та спиною вперед, човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів, стрибки на двох ногах руки за головою, стрибки на двох ногах руки за спиною, статична рівновага за методикою Яроцького, динамічна рівновага за методикою Бесс, але ця різниця в результатах тестування є статистично не значима ($p > 0,05$).

Між дівчатами і хлопцями 9 класу спостерігається статистично достовірною відмінність у тестах: човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів, стрибки на двох ногах руки за головою, стрибки на двох ногах руки за спиною, ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м різниця ($p < 0,05$). За усіма іншими тестами різниця між даними групами статистично не достовірною ($p > 0,05$).

У 10 класі різниця між хлопцями та дівчатами статистично достовірною у тестах біг на 15 м облич-

Таблиця 1

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей дівчат 9-10 класів

№ з/п	Тест	9 кл		10 кл		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	1,019	0,289	1,239	0,291	2,014	> 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	8,914	0,328	8,879	0,387	0,264	> 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	21,514	1,504	22,036	0,743	1,163	> 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	9,524	1,082	8,859	0,959	1,721	> 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	17,614	2,155	17,457	2,511	0,178	> 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	23,679	7,003	23,907	5,583	0,095	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м (с)	4,864	0,751	4,55	0,823	1,056	> 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	29,379	8,007	25,95	9,197	1,052	> 0,05

 $t_{0,05; 28} = 2,059$

Таблиця 2

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей хлопців 9-10 класів

№з/п	Тест	9 кл		10 кл		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	1,023	0,275	0,829	0,321	1,712	> 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	8,021	0,275	7,629	0,317	3,501	< 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	25,689	1,113	27,586	1,044	4,651	< 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	7,951	1,159	7,267	0,719	1,875	> 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	16,036	2,56	15,232	2,488	0,842	> 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	26,149	5,767	27,817	5,635	0,774	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10м (с)	3,414	0,546	2,986	0,525	2,118	< 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	34,421	8,7	33,879	8,66	0,165	> 0,05
t _{0,05; 28} = 2,059							

Таблиця 3

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей дівчат 10-11 класів

№з/п	Тест	10 кл		11 кл		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	1,239	0,291	0,973	0,228	2,692	< 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	8,914	0,328	8,871	0,276	0,374	> 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	22,036	0,743	21,743	0,835	0,981	> 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	8,859	0,959	9,122	0,874	0,758	> 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	17,457	2,511	17,871	2,865	0,407	> 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	23,907	5,583	24,021	6,357	0,051	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м (с)	4,55	0,823	3,921	0,599	2,311	< 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	25,95	9,197	30,186	10,543	1,133	> 0,05
t _{0,05; 28} = 2,059							

чям та спиною вперед, човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів, стрибки на двох ногах руки за головою, стрибки на двох ногах руки за спиною, ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м та ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10, динамічна рівновага за методикою Бесс ($p < 0,05$). Тест статична рівновага за методикою Яроцького статистично не значима ($p > 0,05$).

У 11 класі різниця між дівчатами та хлопцями статистично достовірна на користь хлопчиків у тестах: біг на 15 м обличчям та спиною вперед, човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів, стрибки на двох ногах руки за головою, стрибки на двох ногах руки за спиною, ведення баскетбольного

м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м та ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 ($p < 0,05$).

У тестах статична рівновага за методикою Яроцького та динамічна рівновага за методикою Бесс різниця між групами статистично не достовірна ($p > 0,05$).

Висновки

1. Аналіз науково-методичної літератури свідчить про те, що організм дитини має свої анатомічні, фізіологічні і психологічні особливості. Їх необхідно знати і враховувати в процесі за-

Таблиця 4

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей хлопців 10–11 класів

№з/п	Тест	10 кл		11 кл		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	0,829	0,321	0,714	0,232	1,087	> 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	7,629	0,317	7,436	0,33	1,577	> 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	27,586	1,044	28,314	1,227	1,692	> 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	7,267	0,719	7,159	0,795	0,377	> 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	15,232	2,488	14,05	1,039	1,641	> 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	27,103	5,306	27,279	5,807	0,084	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м (с)	2,986	0,525	3,071	0,389	0,491	> 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	33,879	8,66	35,464	9,01	0,475	> 0,05
$t_{0,05; 28} = 2,059$							

Таблиця 5

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей дівчат та хлопців 9 класу

№з/п	Тест	Дівчата		Хлопці		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	1,019	0,289	1,023	0,275	0,04	> 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	8,879	0,387	8,021	0,275	6,759	< 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	21,514	1,504	25,689	1,113	8,348	< 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	9,524	1,082	7,951	1,159	3,712	< 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	17,589	2,121	16,036	2,561	1,749	> 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	23,679	7,003	26,149	5,767	1,019	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м (с)	4,864	0,751	3,414	0,546	5,843	< 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	29,379	8,007	34,421	8,7	1,596	> 0,05
$t_{0,05; 28} = 2,059$							

Таблиця 6

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей дівчат та хлопців 10 класу

№з/п	Тест	Дівчата		Хлопці		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	1,239	0,291	0,829	0,321	3,538	< 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	8,914	0,328	7,629	0,317	10,545	< 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	22,036	0,743	27,586	1,044	16,212	< 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	8,859	0,959	7,267	0,719	4,97	< 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	17,457	2,511	15,232	2,488	2,355	< 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	23,907	5,583	27,817	5,635	1,844	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м (с)	4,55	0,823	2,986	0,525	6	< 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	25,95	9,197	33,879	8,66	2,348	< 0,05
$t_{0,05; 28} = 2,059$							

Порівняльний аналіз показників розвитку координаційних здібностей дівчат та хлопців 11 класу

№з/п	Тест	Дівчата		Хлопці		t	p
		Mx	S	Mx	S		
1	Біг на 15 м обличчям та спиною вперед (с)	0,973	0,228	0,714	0,232	2,975	< 0,05
2	Човниковий біг 3×10 м з оббіганням набивних м'ячів (с)	8,871	0,276	7,436	0,33	12,501	< 0,05
3	Стрибки на двох ногах руки за головою (м)	21,743	0,835	28,314	1,227	16,568	< 0,05
4	Стрибки на двох ногах руки за спиною (с)	9,122	0,874	7,159	0,759	6,216	< 0,05
5	Ведення одночасно двох баскетбольних м'ячів двома руками на дистанції човникового бігу 3×10 (с)	17,871	2,865	14,05	1,039	4,692	< 0,05
6	Статична рівновага за методикою Яроцького (с)	24,021	6,357	27,279	5,807	1,416	> 0,05
7	Ведення баскетбольного м'яча без зорового контролю на дистанції 10 м (с)	3,921	0,599	3,071	0,389	4,453	< 0,05
8	Динамічна рівновага за методикою Бесс (с)	30,186	10,543	35,464	9,01	1,424	> 0,05

t_{0,05; 28} = 2,059

- нять фізичними вправами. Старший шкільний вік характеризується продовженням процесу зростання і розвитку. Одночасно завершується статеве дозрівання. В зв'язку з цим чітко виявляються статеві та індивідуальні відмінності, як в будові, так і у функціях організму. Також закінчується формування пізнавальної сфери.
- Рівень розвитку координаційних здібностей у школярів 9—11 класів в цілому знаходиться на середньому рівні. У віковому аспекті у дівчат 9 та 10 класах різниця у результатах тестування статистично не значуща, у хлопців 10 класу більш розвинуті здібності до пристосування і перебудови рухових дій та розвиток здібності до орієнтації у просторі ніж у хлопців 9 класу. У дівчат 11 класу більш розвинуті здібності до пристосування і перебудови рухових дій та розвиток здібності до орієнтації у просторі ніж у дівчат 10 класу. У хлопців 11 та 10 клас усі тести статистично не значимі.
 - У статевому аспекті, кращий результат показали хлопці ніж дівчата. В 9 класі у хлопців більш розвинуті здібності до пристосування і перебудови рухових дій. В 10 класі у хлопців більш розвинуті здібності до оцінки просторово-часових і динамічних параметрів руху та розвиток здібності до орієнтації у просторі. В 11 класі у хлопців більш розвинуті здібності до пристосування й перебудови рухових дій.
- Список літератури**
- Васильков А. А. Теория и методика физического воспитания : учебник / А. А. Васильков. — Ростов н/Д : Феникс, 2008. — 381 с.
 - Дмитрієв А. А. Фізична культура / А. А. Дмитрієв — М.: Річ, 2003. — 410 с.
 - Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания / Т. Ю. Круцевич. — К.: Олимпийская литература, 2003. — Т 1. — С. 342—346.
 - Курамшин Ю. Ф. Теория и методика физической культуры / Ю. Ф. Курамшин. — М.: Советский спорт, 2004. — 464 с.
 - Лях В. И. Координационные способности школьников / В. И. Лях. — Минск: 2006. — 290 с.
 - Селезньова Т. В. Тести і нормативи для оцінки розвитку координаційних здібностей школярів 7—17 років в процесі фізичного виховання: методичні рекомендації / Т. В. Селезньова. — Херсон: ХДУ, 2005. — 75 с.
 - Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник/ Худолій О.М. — 2-е вид., випр. — Харків: «ОВС», 2008. — 406 с.
 - Худолій О. М., Особливості силової підготовленості школярів старших класів / Худолій О.М., Іващенко О.В., Піменов О.О. // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2012. — № 9. — С. 37—41. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/issue/view/95>.
 - Худолій О. М., Біологічні, психолого-педагогічні закономірності рухової діяльності людини. Доповідь І. / Худолій О. М., // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2010. — № 4. — С. 19—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/issue/view/66>.
 - Худолій О. М., Біологічні, психолого-педагогічні закономірності рухової діяльності людини. Доповідь ІІ. / Худолій О. М., // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2010. — № 5. — С. 19—27. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/issue/view/67>.

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ КООРДИНАЦИОННЫХ СПОСОБНОСТЕЙ ШКОЛЬНИКОВ СТАРШИХ КЛАССОВ

Марченко С.И., Якименко А.С.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды

Реферат. Статья: 5 с., 7 табл., 10 источников.

В статье рассматриваются особенности развития координационных способностей школьников старших классов. Цель исследования — определить особенности развития координационных способностей у школьников старших классов. Методы исследования: метод анализа и обобщения литературных источников, метод педагогических наблюдений, методы математической статистики.

Выводы. Уровень развития координационных способностей у школьников 9—11 классов в целом находится на среднем уровне. В возрастном аспекте у девушек 9 и 10 классах разница в результатах тестирования статистически не достоверна, у ребят 10 класса более развитые способности к приспособлению и перестройке двигательных действий и развитие способности к ориентации в пространстве чем у ребят 9 класса. У девушек 11 класса более

развитые способности к приспособлению и перестройке двигательных действий и развитие способности к ориентации в пространстве чем у девушек 10 класса. У ребят 11 и 10 класс различия в результатах тестирования статистически не достоверно.

В половом аспекте, лучший результат показали ребята чем девушки. В 9 классе у ребят более развитые способности к приспособлению и перестройке двигательных действий. В 10 классе у ребят более развитые способности к оценке пространственно-временных и динамических параметров движения и развитие способности к ориентации в пространстве. В 11 классе у ребят более развитые способности к приспособлению и перестройке двигательных действий.

Ключевые слова: двигательные способности, координационные способности, равновесие, статичное равновесие, динамическое равновесие.

FEATURES OF DEVELOPING CO-ORDINATING FLAIRS OF SCHOOLCHILDREN OF SENIOR CLASSES

Marhenko S.I., Jkimenko A.S.

Kharkov national pedagogical university of the name G.S.. Skovoroda

Report. Article: 5 p., 7 tables., 10 sources.

The features of developing co-ordinating flairs of schoolchildren of senior classes are examined in the article. Research aim — to define the features of developing co-ordinating flairs for the schoolchildren of senior classes. Research: methods are a method of analysis and generalization of literary sources, method of pedagogical supervisions, methods of mathematical statistics.

Conclusions. Level of developing co-ordinating flairs for schoolchildren 9—11 classes on the whole are at middle level. In the age-related aspect for girls 9 and 10 classes a difference in the results of testing statistically is not reliable, for guys 10 class more developed capacities for adaptation and alteration of motive actions and developing a flair to the orientation in space what for guys 9 class. For girls 11 class more developed capacities

for adaptation and alteration of motive actions and developing a flair to the orientation in space what for girls 10 class. For guys 11 and 10 class of различия in the results of testing statistically not for certain.

In a sexual aspect, the best result was shown by guys what girls. In a 9 class for guys more developed capacities for adaptation and alteration of motive actions. In a 10 class for guys more developed capacities for the estimation of spatio-temporal and dynamic parameters of motion and developing a flair to the orientation in space. In a 11 class for guys more developed capacities for adaptation and alteration of motive actions.

Keywords: motive capabilities, co-ordinating capabilities, equilibrium, static equilibrium, dynamic equilibrium.

Інформація про авторів:

Марченко Світлана Іванівна: sport-svet2011@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Якименко Олександр Сергійович: sport-svet2011@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Марченко С.І., Особливості розвитку координаційних здібностей школярів старших класів / Марченко С.І., Якименко О.С. // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2013. — № 1. — С. 27—33.

Ця стаття поширюється за ліцензією Creative Commons «Attribution».

Стаття надійшла до редакції: 20.03.2013 р.

Сергієнко Л.П.

С32 Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2008. — 256 с. (МОН України, лист № 1-4/18-Г-1064 від 14 травня 2008 р.) ISBN 966-7858-51-0.

У навчальному посібнику викладено зміст практикуму з психології спорту та програми з даної навчальної дисципліни. У практикумі наведено короткий зміст лекцій. Фактично це конспекти лекцій, які особливо потрібні студентам заочного відділення та тим, хто навчається дистанційно. На практичних заняттях студентам пропонується виконання психологічних та дидактичних тестів. Навчальний посібник доцільно використовувати під час підготовки до семінарських занять, заліків та іспитів.

Навчальний посібник рекомендовано студентам вищих навчальних закладів освітнього напрямку «Фізичне виховання і спорт» та «Психологія». Може бути корисним для викладачів, фахівців у галузі психології, тренерів, спортсменів високої кваліфікації, широкого кола читачів.

Худолій О. М.

Х98 Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. — 2-е вид., випр. — Харків: «ОВС», 2008. — 408 с.: іл. ISBN 966-7858-53-7.

У навчальному посібнику розглянуті загальні питання теорії фізичного виховання, а також теорія і методика розвитку рухових здібностей та навчання фізичним вправам.

Посібник рекомендовано викладачам і студентам факультетів фізичного виховання вищих педагогічних навчальних закладів III—IV рівня акредитації та вчителям фізичної культури середніх загальноосвітніх шкіл.